

Naročnina za kraljevino
SHS
Mesečno 15 D. Letno 180 D.
Inozemstvo:
Mesečno 20 D. Letno 240 D.
Oglaš: enostopna mm vrsta za
enkrat 50 para, večkrat popust

JUGOSLAV

Plač —
Pavšalni franko.
ca
Ljubljana.

Uredništvo:
Wolfova ulica 1/I. Telefon 360.
Uprava:
Iln trg 8. Telefon 44.
Rokopisi se ne vračajo.
Naslanje je priložilo znanja
za odgovor.

Narodni socialisti za odpravo zakona o zaščiti države.

REŽIM IZABLAJA ZAKON PROTI DELAVSTVU. — NARODNO-SOCIJALISTIČNA POSLANCA STA STAVILA FORMALEN PREDLOG ZA UKINITEV ZAKONA V PARLAMENTU.

Kakor smo že svoj čas javili, so delegati Narodno - socialistične stranke na letošnjem strankinem običnem zboru soglasno sklenili, da nastopita narodno - socialistična poslanca v parlamentu za odpravo zakona o zaščiti države. Vzrok za ta sklep je, da so vladajoči krogi izrabljali omenjeni za-

kon samo za preganjanje delavstva in to zelo, zelo mnogokrat popolnoma po nedolžnem. Sedaj sta obadva narodno-socialistična poslanca po nalogu strankinega načelnika NSS vložila formalen predlog na ukinitve tega reakcionarnega zakona. Tekst predloga objavljamo na drugi strani.

Zun. minister o koroških Slovencih.

USPEŠNA INTERPELACIJA NAR. POSL. A. BRANDNERJA. — DIPLOMATSKA INTERVENCIJA NA DUNAJU. — ČE SE BO NADALJEVALO S TERORJEM PROTI NAŠIM ROJAKOM, BO NAŠA VLADA IZVAJALA REPRESALJE.

Beograd, 2. avgusta. (Izv.) Vprašanje narodnih manjšin, v katerem je razpravljala zadnje dni tudi v Londonu zbornica zveza narodov, je stopilo v akutni štadij. Zlasti stanje jugoslovanskih narodnih manjšin po drugih državah je popolnoma neznosno. Glede tega je stavil poslanec Anton Brandner na zunanjega ministra dr. Ninciča interpelacijo radi nasilstev, ki jih morajo trpeti koroški Slovenci pod tamošnjimi Nemci. Ta korak narodno socialističnega poslanca je dal zunanjemu ministru povod, da je večeraj poročal, kako stoji stvar z našimi narodnimi manjšinami v Avstriji. Prizadevali so se, da bi vladi dobavili obsežno gradivo, na pod-

lagi katerega je jugoslovanska vlada na Dunaju storila diplomatske korake. Pri tem je naša vlada povdarjala, da bo, ako diplomatičnim potom ne uveljavljajo svojih zahtev, pač morala kreniti na druga pota, da zaščiti naše narodne manjšine v Avstriji. Predvsem pa ne more popustiti od onih pravic, ki jih jamčijo narodnim manjšinam mirovne pogodbe. Minister dr. Nincič je na to z vsem povdarem izjavil, da bo vzprijeto zatiranje naših manjšin v avstrijski republiki pač primoran poseči po represalijah napram nemškim manjšinam v naši državi, ki so doslej uživale ugodnosti, katerih so bili deležni vsi državljani brez razlike.

Blamaža dr. Žerjava v Beogradu.

RAZSODIŠČE DEMOKRATSKE STRANKE NI DALO DR. ŽERJAVU ZAUPNICE. — POČAKALO BO RAJE ODLOČITEV REDNEGA SODIŠČA.

Beograd, 2. avgusta. (Izv.) Minister za socialno politiko dr. Žerjav, ki je, kakor smo zapisali v milijonsko afero Jadranske banke, je bil postavljen pred posebno razsodišče demokratskih poslancev, ki ima nalogo razčistiti to stvar. Dr. Žerjav je pred

izvoljenim razsodilnim odsekom izjavil, da je vložil tožbo proti ravnatelju Jadranske banke Ciru Kamenaroviču. Ker pa je tudi Kamenarovič s svoje strani vložil tožbo zoper dr. Žerjava, je sklenil odsek, da počaka na odločitev sodišča.

Uradniški zakon šele jeseni pred parlamentom.

Beograd, 2. avgusta. (Izv.) Danes sta imela pravosodni in finančni minister konferenco v uradniškem zakonu. Sklepala sta o končno veljavni redakciji tega zakona. Vsi državni uradniki se dele na tri skupine, in sicer 1) Uradniki z visokošolsko izobrazbo, 2) uradniki s srednjošolsko maturo ali absolutni strokovnih šol, odgovarjajočih srednjim šolam, 3) uradniki, ki imajo štiri razrede sred-

njih šol. Razen tega se dele uradniki, kakor doslej v plačilne razrede. Zakon določa do katerega činovnega razreda morejo napredovati uradniki vseh teh treh stopinj. O tem zakonu bo med parlamentarnimi počitnicami sklepal zakonodajni odsek in se stavi zakon meseca oktobra kot prva točka na dnevni red parlamentarnega zasedanja.

Nincič sprejel jugoslov. delegacijo v Londonu.

Beograd, 2. avgusta. (Izv.) Minister zunanjih poslov dr. Nincič je večeraj dopoldne in popoldne sprejel člane jugoslovanske delegacije, ki so v Londonu na zasedanju zveze narodov zastopali naše interese, to je Mihaela Vističa, Ivana Rakića, naša polnočna ministra, ter polkovnika Nedića in Jova-

noviča. Omenjeni zastopniki so podali obširno poročilo o svojem delu in o zahrbnih manevrih Bolgarije pri antanti. Pri konferenci, ki se je vršila popoldne so govorili o glavnih smernicah nadaljnjega dela naše vlade v vprašanju bolgarske četaške akcije in o ureditvi naših odnosov do Bolgarije.

Predsedništvo narodne skupščine žalilo jugoslovanske novinarje.

Beograd, 2. avgusta. (Izv.) Predsedništvo narodne skupščine je snoči v prostorih hotela »Petrograd« priredilo takozvani parlamentarni večer. Razen zatopnikov vlade in poslancev ter osebja parlamentarne administracije in stenografov so bili povabljeni tudi zatopniki časopisja, vsi parlamentarni poročevalci beograjskih in zagrebških listov, kakor tudi dopisniki inozemskih listov. O tem večeru poroča »Politika«, da so bili na njem novinarji zelo razžaljeni, ker so jim odkazali prostor v stranski sobi. To so naši, kakor tudi tuji novinarji smatrali za žalitev in so vabilo vrniti predsedniku parlamenta dr. Ribarju ter demonstrativno zapustili hotel, še preden se je začela večerja.

NOVINARJI PROTI PREDSEDNIŠTVU PARLAMENTA. RAZBURJENJE MED NOVINARJI

Beograd, 2. avgusta. (Izv.) Nastop predsedništva parlamenta napram beograjskemu časopisju se živalno komentira in se je porodila ideja, naj se skliče konferenca vseh novinarjev, na kateri naj se razpravlja na tem vprašanju. Govori se o predlogih, ki zahtevajo, naj se o delovanju parlamenta ničesar ne piše toliko časa, dokler se predsedništvo parlamenta zastopnikom časnikarstva za to nepazljivost ne oprusti.

JUNAKI DVOBOJA NA PIŠTOLE.

Budapest, 2. avgusta. (Izv.) Danes popoldne se je vršil med polkovnikom Joh. Leidenburg in bivšim korvetnim kapitanom in članom mednarodne donavske komisije Edvardom Kankowskim dyoboj na pištole. Pri tretjem bodu je dobil Kankowski strel v pljuča ter je bil v nekaj minutah mrtev.

PODTAJNIŠKO MESTO ZA FINANČNO MINISTRSTVO.

Beograd, 2. avgusta. (Izv.) Ker je finančni minister in zastopnik ministra za notranje posle dr. Kumandi preobložen z delom, ki zahteva vodstvo dveh ministrstev, je zaprosil ministrski svet, naj mu imenuje v finančnem ministrstvu podtajnika, ki bi vodil v njegovi odsotnosti posle tega resorsta. Hkrati je minister dr. Kumandi povdarjal potrebo, da se to imenovanje izvrši čimprej, ker namerava iti 10. t. m. na daljši dopust. Kot kandidata se z demokratske strani imenujeta Svetislav Popović in dr. Slavko Šešerov. Kakor se zdi bodo radikalci to mesto zahtevali za se.

KONFERENCA ZA ZBOLJŠANJE VARNOSTNEGA STANJA V JUŽNIH POKRAJINAH.

Beograd, 2. avgusta. (Izv.) Te dni se je vršila v ministrstvu notranjih poslov konferenca, v kateri so sklepali o odredbah, ki jih je treba podvzeti, da se zboljša varnostno stanje v Južni Srbiji in Črni gori. Konferenca je izdala več odredb, s katerimi bo prebivalstvo v Južni Srbiji ščiteno pred strahovlado odmetnikov DR. KUMANUDIJEV DEMANTI O NAKNADNIH ZAHTEVAH B. ROVE SKUPINE.

Zagreb, 2. avgusta. (Izv.) Finančni minister dr. Kumandi je zaprosil dopisnika zagrebškega dnevnika »Riječ«, naj kar najodločneje zavrne vesti beograjskih listov, da je Bierova skupina naknadno zahtevala gotove pogoje, ki bi mogli pogodbo izpremeniti. Vse te govorice so izmišljene.

RAZMEJITEV MED ALBANIJO IN JUGOSLAVIJO UKINJENA.

Beograd, 2. avgusta. (Izv.) Odposlanec naše vlade v mednarodni komisiji za razmejitve med Jugoslavijo in Albanijo, polkovnik Jovanović je dospel v Beograd in je poročal ministru zunanjih poslov dr. Ninciču o ukinjenju nadaljne razmejitve. Kakor je bilo že poročano, je ta komisija iz neznanih razlogov opustila delo nadaljne razmejitve in začela z razmejitvijo med Albanijo in Epirom.

NOV BEOGRAJSKI LIST ZA SPORAZUM NAPREDNIH ŽIVLJEV V DRŽAVI.

Beograd, 2. avgusta. (Izv.) V kratkem začne izhajati v Beogradu nov list pod imenom »Borba«. Urejeval ga bo Živojin Vidaković ob sodelovanju dr. Pavla Subrovića in drugih levčarskih demokratov. List bo delal na sporazum vseh naprednih življenj v državi.

MADJARSKO ZADOŠČENJE ZA ŽALITEV NAŠEGA PODKONZULA V PEČUHU.

Beograd, 2. avgusta. (Izv.) Današnja »Tribuna« poroča, da je naša vlada od madžarske vlade prejela zahtevano zadoščenje radi žalitve našega podkonzula v Pečuhu. Za to je minister zunanjih del naprosil ministra notranjih del, da je razveljavil vse ukrepe, ki so bili izdani kot represalije proti gotovim madžarskim državljanom.

MADŽARSKO OBOROŽEVANJE PREBIVALSTVA V BARANJI.

Beograd, 2. avgusta. (Izv.) Iz Osjeka javljajo, da so jele madžarske vojaške oblasti po ukazu budimpeščanske vlade oboroževati obmejno prebivalstvo v Baranji. Prebivalstvo dobiva orožje in strelivo iz državnih skladišč, tako da prejme vsak odrasel Madžar nad 16 let puško in omot nabojev.

Borzna poročila.

Curib, 2. avgusta. Berlin 0,68, Newyork 526,50, London 23,37, Pariz 42,67, Milan 23,67, Praga 13, Budimpešta 0,24, Zagreb 1,625, Bukarešta 3,30, Varšava 0,085, Dunaj 0,01, avstrijske krone 0,015.

Praga, 2. avgusta. Dunaj 0,05125, Rim 182,75, Budimpešta 1,475, Pariz 330,25, London 181,25, Newyork 40,675, Curib 178,50, avstrijske krone 0,8, italijanske lire 181,75.

Zagreb, 2. avgusta. Dunaj 0,16—0,175, Berlin 10,50—11,75, Budimpešta 3,50—4,00, Bukarešta 56,50—57,50, Italija 375—377, London 372,50—375 (izplačilo), 368—370 (ček), Newyork 84,25—84,50 (ček), Pariz 680—685, Praga 206—207,50 (izplačilo), Svica 1575—1600. Valute: dolarji 83,25—83,75, madžarske krone 4,25—0, nemške marke 12—14, romunski lei 53—0.

Beograd, 2. avgusta. (Izv.) Beograjska borza radi praznika »Sv. Elije« danes ni poslovala.

Zadnji čas je!

Izven vsakega dvoma je, da vlada pri nas manjšina nad večino. Vlada ima izmed 414 poslancev v narodni skupščini na razpolago samo okrog 190 sigurnih glasov. S tako »večino« je skupščina izglasovala v zadnjih dneh državni proračun in dolarsko posojilo.

Oficijelna vladna poročila po vsakem glasovanju prav rada razglasa, da so bili vladni predlogi sprejeti z ogromno večino. Pri tem se pa iz umljivih razlogov zadržuje, da je narodna skupščina že zdavnaj prestala biti zastopnica ljudstva. Dvestotisoč komunističnih volilcev je brez zastopstva v skupščini. Hrvaški narod ne dopušča, da bi njegovi zastopniki prestopili prag jugoslovanskega Beograda. Ostala je v skupščini le maloštevilna opozicija, dočim se glavni del opozicije, ki bi bil lahko večina našega ljudskega zastopstva, odteguje parlamentarnemu delu.

V vsaki, še tako kanibalisti državi, bi bil nemogoč tak parlament. Zato tu čuda, da gleda na nas inozemski svet s pomilovalnim nasmehom in da smo pri vsaki priliki tepeni, kadar urejamo svoje mednarodne politične in gospodarske odnose.

Beograjska poročila se kaj malo ozira na svoje neuspehe v državnem vodstvu. V začetku svojega nastopa je se kazala nekoliko dobre volje, v do- glednem času opustiti svoje nedemokratske metode. Zadnji čas pa govore vsa znamenja, da se hoče absolutistični teror obdržati v svojih pozicijah za vsako ceno, kar najdalje mogoče.

Notranjepolitične razmere postajajo čimdalje bolj nevzdržne. Pojavljajo se že revolucionarna gibanja ljudskih množic s političnimi, gospodarskimi in socialnimi tendencami. Dolga leta zadrževani ventili ljudske nevolje so prenapeti in se z vsilo lahko odpro vsaki trenutek.

Ne more nam pa biti vse eno, kako in predvsem kdo bo zaklical za splošni alarm odpiranja ventilov ljudske nevolje in ljudskih zahtev. Vse eno nam ne more biti v interesu države in v interesu uspešnega poteka ljudskega nastopa. Še tako dobra stvar se mora razbliniti v neuspeh, če bo iniciativa in vodstvo ljudstva v rokah neodgovornih demagogov in fantazistov. To nam dokazuje zgodovina v vseh časih, pri vseh narodih in tudi pri nas. Zgoditi se lahko, da bo v desorganizaciji ljudski odpor porazen in odprta bo pot še hujšemu absolutizmu in reakciji.

Kaj hočemo prav za prav? Današnji vladni sistem se mora zrušiti. Resnična demokracija mora priti do veljave v vsej naši javni upravi. Revidirati se mora vidovdanska ustava v smislu sporazuma in enakopravnosti Srbov, Hrvatov in Slovencev. Socijalna pravičnost mora zagotoviti vsem slojem naroda eksistenčno možnost. Zunanja politika se mora preorientirati tako, da preneha odvisnost od kapitalističnega zapadnega imperalizma.

To so glavne smernice našega hotenja. In s temi smernicami je mogoče spraviti v sklad skoraj vsa stremjenja opozicijskih skupin našega ljudstva. Na podlagi teh smernic je mogoč skupen nastop proti današnjemu sistemu in ravno skupen nastop je neobhodno potreben.

Kaj nam pomaga današnja neenotna opozicija? Kje so uspehi abstinentne politike hrvaškega bloka? Kje so uspehi prenapetih socijalnih teoretikov? Nikjer jih ni, ker jih ni ne more iz enostavnega razloga, ker ekstremi ne uspevajo in to tem manj, če ostajajo v manjšini, ker ne iščejo sporazuma s sorodnimi skupinami. Samo razcepljenosti opozicije se imamo zahvaliti, da v državi vladata dve nekoliko močnejši skupini — radikalov in demokratov.

V interesu skupne stvari, v interesu države in ljudstva, ki tvori to državo, je, da se vsi tisti, ki hočejo uspešno in trajno onemogočiti današnji vladni sistem, združijo na podlagi enotnega programa in pozitivnega dela.

Dobro se zavedamo, da je med opozicijo mnogo takih, ki nikdar ne bodo podredili strankarskega ali osebnega interesa splošnim interesom ljudstva. Zavedamo se pa tudi, da je veliko onih, ki bodo to storili. In prav te kličemo, da prevzamejo iniciativo. Uspeh ne izostane.

Pleve se bo samo izločilo od klenega zrnja in ostala bo velika armada borcev za državo in pravice ljudstva.

Anglija zahteva povračilo zavezniških dolgov.

London, 2. avgusta. (Izv.) Velika Britanija je izročila Franciji, Italiji, Jugoslaviji, Grčiji, Romuniji in Portugalski noto, v kateri izjavlja, da je vsled zahteve Zedinjenih držav za povrnitev ameriškega dolga v višini osemstopenjdeset milijonov funtov primorana, zahtevati povračilo vsot v višini tisoč osemstopenjdeset milijonov funtov, katere ji dolgujejo zavezniki. Noto naglašja, da je morala vlada z obžalovanjem pustiti misel, črtati vse vojne dolgeve in reparacije. Velika Britanija ni v stanju plačati Ameriki svojih dolgov in istočasno črtati dolgeve zaveznikov.

Velika Britanija zahteva le, da ji plačajo zavezniki tako vsoto, da bo v stanju vrniti ameriški dolg.

ANGLIJA NE MISLI RAZVELJAVITI DOLGOV ZAVEZNIKOV.

London, 2. avgusta. (Izv.) Reuterjev urad opozarja povodom objave note angleškega zunanjega ministra Balfourja, da se ista ne nanaša na govorice angleških in zunanjih listov, glasom katerih bi Velika Britanija bila pripravljena razveljaviti vojne dolgeve zaveznikov v zameno proti francoskim popustom v reparacijskem vprašanju.

Nastop Grčile proti Turčiji.

ZBIRANJE GRŠKIH ČET V TRACIJI.

Carigrad, 2. avgusta. (Izv.) Po uradnih poročilih angleškega glavnega stana se nadaljuje zbiranje grških čet v Vzhodni Traciji. Vendar pa menijo, da grško vrhovno poveljstvo v zmislu obljub, ki jih je dala grška vlada, ne izda povelja, naj prekoračijo grške čete nevarno mejo. Navzile temu se nadaljujejo vojaške priprave na kopnem in na morju, da bi bila grška vojska na vseh teh ozemljih vedno pripravljena za napade s sovražne strani. Po zanesljivih poročilih je prišlo danes ob meji do dveh incidentov, ki pa nista važna.

RAZBURJENJE V CARIGRADU.

Carigrad, 2. avgusta. (Izv.) Navzile odločnemu nastopu antante, je razburjenje v Carigradu vedno večje. Vse prebivalstvo evropske obale je izrazilo željo, da bi se preselilo na azijsko obal, tako da je medzavezniška policija morala prepovedati gibanje med

obema obalama. Po poročilih s Catalde so spopadi med turškimi orožniki in grškimi predstražami na dnevnem redu. Danes so prinesli v Cataldo 11 ranjenih Turkov.

ZAVEZNIŠKE ČETE SE UPREJO GRŠKI ZASEBNI CARIGRADU.

London, 2. avgusta. (Izv.) Reuterjev urad javlja iz Aten: Izjava vrhovnega poveljnika zavezniških čet, da se bo vsakemu napredovanju Grkov v smeri proti Carigradu uprli, je napravila v Atenah globok utis. 29. t. m. se je vršila seja kabineta, ki je trajala več tri ure.

DELNI UMIK GRŠKE VLADE.

London, 2. avgusta. (Izv.) Glasom poročil iz Aten je grška vlada naročila poveljniku grških čet, izogibati se vsakega spopada z zavezniškimi četami.

EKSPLOZIJA DINAMITA V ŠPANJI.

Madrid, 2. avgusta. (Izv.) Včeraj zjutraj je eksplozirala v Ciudad Real v skladišču nekega španskega podjetja eksplozivnih tvarin dinamična patriona. Nastal je požar, katerega se je pa posrečilo lokalizirati. Do danes zjutraj so izvele iz ruševin poslopja sedem mrtvih in dvajset ranjenih.

Predlog nar. socialističnih poslancev za ukinjenje zakona o zaštiti države.

Gospod predsednik!

O priliki težke situacije naše države v poletju leta 1921 se je odločila vlada, da potom rednega sprejetja zakona o zaštiti države v narodni skupščini naredi konec brezpravnemu stanju, ki je bilo posledica takozvane »Obznane«. Narodno socialistična stranka, ki stoji po svojem programu in delovanju strogo na državnem stališču in ki je za enotno državo vseh Jugoslovancov, je odločno nastopila za interese komaj ujedinjene domovine in stanjena poslancev v narodni skupščini glasovala za že imenovani zakon. Vlada je takrat obljubila, da je ta zakon samo začasen in da se bo uporabljal samo proti onim, ki bi hoteli nasilno razbiti našo državo.

Pričakovali smo upravičeno, da bo vlada te svoje obljube držala in v tem smislu tudi uporabljala ta zakon. Po enoletni izkušnji pa mora vsak resen in objektivni človek priti do zaključka, da vlada ta zakon izrablja izključno proti delavskemu stanu in to na uprav nečlov. način. Nebroj je slučajev, da se delavce s strani delodajalcev ali kakih drugih oseb brez najmanjšega dokaza označi za državni nevarne, kar je zadosten dokaz za državne oblasti, da postopajo napram njim v smislu imenovanja zakona. Deportacije povsem nedolžnih delavcev v njih rodno obično so v vseh pokrajinah naše domovine na dnevnem redu. Protesti pri državn. oblastih ne zaležejo ničesar, tako, da se na ta način ugonablja moralno gnotno delavski stan in ustvarja upravičena a nepotrebna nevolja proti državnim oblastim.

Povsem utemeljena je torej trditev, da vlada ta zakon izrablja v namene, da stori v narodu privilegirano kasto ljudi, ki si z izkoriščanjem celokupnega jugoslovanskega delavnega ljudstva pod zaščito tega zakona ustvarja gospodarsko - kapitalistično premoč v neizmerno škodo celokupnega naroda in države. To je tudi v prvi vrsti vzrok, da se naša notranja konsolidacija ne vrši v potrebnem in željenem pravcu.

Po ustavi so vsi državljani enakopravni in se morajo napram njim enakomerno uporabljati obstoječi redni zakoni, ki po našem prepričanju zadostujejo za notranjo obrambo obstoja naše države, a ukiniti vsi izjemni zakoni.

Radi navedenega stavlja sleden predlog: »Zakon o zaštiti javne bezbednosti i poredka u državi, sprejet od narodne skupščine, dne 1. avgusta 1921 in obelodanjen v Službenih Novinah štev. 170 a od 3. avgusta 1921 naj se ukine.

Sprejmite, gospod predsednik, zagotovilo najinega posebnega spoštovanja.

Beograd, dne 31. julija 1922.

Ivan Deržić in Anton Brandner, narodna poslanci.

Ali ste že član Jugoslovanske Matice?

Pavel Debevec:

Gledališča

Praga, Dresden, Leipzig, Berlin.

(Nadaljevanje.)

Bil bi naj Reinhardtov princip, ki pravi: zunanost se pozabi, notranost ostane. Videl sem zaporedno »Carmen« in »Tosco« v češkem in potem v nemškem gledališču. Narodno je opremilo obe predstavi z velikim bogastvom, z neskončno solnčnostjo in čistoto barv — pozabil sem v trenutku na vse in samo gledal in nemo občudoval lepoto scen.

Nemško je bilo v sceni revnejše, toda naročilo si je za naslovno partijo — Jeritzo.

Pa so se razpodili in zgubili vsi tisti svetli optični vtisi in celo redkokdaj se mi je pojavila želja, videti dve tako popolno stvaritvi združeni na enem odru.

Na eni strani izčrpavanje in brezmejno uživanje nekaj prepovedanega in zatiranega — na drugi strani sistem gostovanja velikih, svetovnih pevcev ali igralcev. Tako sem slišal samo v prvem letu svojega bivanja v Pragi (l. 1919 in 20) Baklanova, Jeritzo, Lattermanna, Benderja, Itelo, Schwarza, Kempovo itd. Vsi brekonkurenčne pevke in igralci, veličine, napram katerim je moglo češko narodno postaviti samo bogatejšo, rekel bi, včasih celo znanstvenejšo opremo in večjo zaokroženost predstav.

Potem je prišlo novo, ki se ni ve-

Afera Jadranske banke v Trstu.

Ljubljana, 31. julija.

Ljubljansko »Jutro« je prineslo v svoji nedeljski številki vest o velikanskem malverzacijah pri Jadranski banki v Trstu na škodo italijanskemu erarju, vsled katerih da se je izvršila v banki hišna preiskava, na kar so bili aretirani trije višji uradniki. Po tržaškem listu »Piccolo«, ki prinaša obširno in kot se nam zdi stvarno poročilo posnemamo, da je »Jutrovo« poročilo deloma tendenciozno in neresnično. Po poročilu zgoraj omenjenega lista je stvar sledeča:

Uprava Jadranske banke v Trstu je baje vsled nezmožnosti odpustila nekega uradnika Kolumbića, ki se je maščeval s tem, da je obdolžil ravnatelja zavoda Kačica, da je s pomočjo uradnikov Milinovića. Kodretna in Zakrajška aprila meseca tekočega leta potvoril neke konte v knjigah v svrhu, da oškoduje italijanski erar pri konverziji avstro-ogrskih bankovcev v lire. Vsled te ovadbe se je izvršila hišna preiskava v banki in v privatnih stanovanjih treh uradnikov. Pri slednjih niso našli ničesar, pač pa so menda našli kompromitujoče listine v banki sami. Obdolženci doslej še niso bili zaslišani. Aretirani so bili zgoraj imenovani trije uradniki za ravnateljem Kačcem pa, ki je pred nekaj dnevi odpotoval na Vrbsko jezero, je bila izdana tiralica. Cela zadeva je vzbudila v Trstu veliko senzacijo.

»Jutrova« vest, da je izdana tiralica tudi za generalnim ravnateljem tukajšnje Jadranske banke gospodom Kamenarovičem je tendenciozna in popolnoma neresnična, ker proti imenovanju sploh ni bilo nikakih obdolžitvev.

Informirali smo se tudi o razmerju Jadranske banke v Trstu do tukajšnje banke enakega imena in smo izvedeli, da sta to dva čisto ločena zavoda, katerih vsak ima glavni in lastni upravni svet. Tudi »Jutrova« vest, da je bila tržaška Jadranska banka nacionalizirana v »Banco Adriatico« je enostavno »Jutrova« izmišljotina.

Priobčujemo rade volje tudi informacije in pojasnila, ki nam jih je dala uprava Jadranske banke centrala Beograd v Ljubljani:

»Ovadbica, ki je dala povod za hišno preiskavo v lokalih Jadranske banke v Trstu in za aretacijo treh uradnikov, je po uradnih informacijah, ki jih je uprava včeraj dobila iz Trsta, čim nizkotne maščevalnosti bančnega uradnika Kolumbića, ki je bil radi nemarnega poslovanja pred kratkim od službe suspendiran.

Ravnateljstvo je organizaciji bančnih uradnikov v Trstu na njeno intervencijo glede te suspenzije izjavilo, da si pridržuje končno odločbo do prihodnjega četrtka, kar so zastopniki vzeli odobrue na znanje. Kolumbić pa ni čakal, temveč je vložil zoper Jadransko banko ovadbo. Ta je očitno irpirala in zato hipno tudi učinkovala. Da je pa ta Kolumbićeva ovadba v stvari neosnovana, sledi iz sledečega:

Leta 1919 torej za časa prejšnjih, medtem odpuščenih ravnateljev, se je vršila zamenjava kron v lire pri Jadranski banki v Trstu za takrat zasedeno ozemlje na tako neverjetno

malomaren način, da je bil zavod s tem visoko oškodovan, medtem, ko so se poedinci tudi namenoma in vedoma na njegovo škodo okoristili. Ko je novi ravnatelj Kamenarović vse to doznal, je napei vse sile, da reši zavod. Ker je Trst v Italiji, obrniti se je moral tudi na italijansko vlado, ki je po večmesečnem mledovanju končno pristala na to, da pregleda poslovanje zavoda za časa konverzije po svojem komisariju. Temu so bile predložene vse originalne knjige in priloge. Na podlagi njegovega poročila so se posredovanja in pogajanja pri italijanski vladi nadaljevala in se zatezala v neskončnost. Tedaj je ravnatelj Kamenarović opetovano izjavil v zavodu, da bo eventualno delal odgovorne za škodo vse uradnike, ki so bili pri tej izvršitvi konverzije udeleženi. To je bil povod, da se je hotelo nekaj prav drastičnih slučajev konvencije prikriti Kamenarovičevim očem. In tako se je zgodilo, da se je pri nekaterih vključbah izpremenila tekstacija izplačila, vendar pa brez izpremembe zneska in koristnika. O kakih defraudacijah, kakor se hoče ponekod namigavati, torej absolutno ne more biti govora, ker so se izplačila vršila že leta 1919. Dasi je o tem vedelo vse činovništvo zavoda v Trstu, je uprava in ravnateljstvo vse to doznalo šele vsled sedanjega razkritja. Kakor je iz gornjega razvidno, se tedaj te spremembe niso izvršile po nalogu rav. Kamenarovića, temveč ravno obratno brez njegove vednosti in iz strahu pred njim. Razvidno je pa tudi to, da se z njimi ni nikomur zgodila nikaka škoda, zlasti ne italijanskemu erarju, ker se je pregled knjig izvršil že pred temi izpremembami in se te izpremembe še nikdar nikjer niso predložile in uporabljale. Za enkrat so torej nepravilnosti popolnoma interna stvar Jadranske banke v Trstu in je uprava ukrenila že vse potrebne mere. Da ostane ravnatelj Kamenarović sam sebi zvest in da bo nadaljeval delo čistljenja tako v Trstu kakor v Jugoslaviji, o tem ni treba dvomiti. Ako mu bodo pri tem delu pomagale še sodne in druge oblasti, mu bo to le »dobrodošlo«.

Kakor izvemo od druge dobro informirane strani, je vest o hišni preiskavi pri tržaški Jadranski banki in sledečih ji aretacijah prva prinesla večerna izdaja tržaškega lista »Era Nuova«, »La Sera«. Sotrudnik tega lista, ki je eden najbolj šovinističnih italijanskih časopisov, je tudi tržaški sotrudnik »Jutra«, kar seveda rodoljubov pri tem oficijelnem glasilu Jugoslovanske demokratske stranke prav nič ne moti. In ta mož je vedel, kaj hoče. Kakor hitro je zagledal omenjeno vest v »La Sera«, je sedel na vlak, se pripeljal v Ljubljano in hotel v »Jutrovo« uredništvo. Zato bo dobil seveda mastno nagrado, ker je dal poštenjakom pri »Jutru« priložnost, da naprtijo krivdo prejšnjih ravnateljev na rame gospoda Kamenarovića, ki je z njimi ravno vsled njihovih praktik in čudnemu manipuliranju z bančnim denarjem pokazal vrata.

Iz vseh dosedanjih vesti sodimo, da gre predvsem za maščevanje odpuščenega uradnika proti svojim bivšim delodajalcem. O nadaljnjem poteku homo še poročali.

*
tudi delo še nekoliko v Wagnerju, kljub temu pa je celotno in detajlno že povsem samostojno in originalno.

In kar je za dobo značilno — delo je lirčno.

Po mojem mnenju so napravile »Gurrelieder« pač največji utis tudi na široko javnost. Slišali smo pozneje od privatnega dunajskega društva za razširjanje Schönbergove umetnosti tudi še njegovega znanega »Pierot luvaire«. To njegovo delo je brezdvomno večje, zrelejšo in še globokejše, potem tudi čisto Schönbergovo — tiste velike zmogovitosti, mladostne sile njegovega mladostnega dela pa je več nima. Slišal sem pozneje tudi njegove koncertne pesmi od znanih pevcev, pel sem na koncertu tudi sam njegove pesmi — toda to je vse še nekaj, česar vsi še ne razumemo. Učiti se moramo govori k nam v svojih pesmih.

Cutimo instinktivno umetnost, toda ne razumemo je še.

Bil sem prepričan, da po tako brezhibno vzamni izvedbi Schönberga pod vodstvom Zemlinskega pač ne bo ničesar v Pragi, kar bi zadnje prekašalo. Toda prišel je še nekdo.

Ce nas je pri Schönbergu očarala in omamila sila njegovega stvarjenja, nas je topot oklenila osebnost reproduktivnega velikana. Bil je to Michael Bohnen. Gostoval je kot Mefisto in Hausdachs, potem Caspar in Scarpia. Povsodi sedaj nenavadno razvita zmoglost karakteriziranja, brezpozorno oklepajoča sila njegove osebnosti. Ne samo meni, vsem članom gledališča ki so valeni

Ljubljana, 2. avgusta.

Zagrebski »Jutarnji List« objavlja k zgorajšnji aferi sledečo vest, katero so ponatili skoraj vsi ostali zagrebski listi: »Iz zanesljivega vira smo izvedeli, da se je najnovejša afera Jadranske banke v Trstu dogodila na tale način: Preteklo nedeljo so se mudili v Beogradu slovenski odposlanci iz Primorja. Nekaj gospod iz te družbe je prinesel ministru dr. Žerjavu debel sveženj aktov in na stanovanju dr. Žerjava so se vršile dva večera zapored dolgotrajne konference. Dne 25. julija je doletni gospod odpotoval z ekspresnim vlakom v Trst in dne 29. julija se je izvršila blokada hiše Jadranske banke v Trstu. Banka je obtožena, da je falsificirala na korist jugoslovanskega prebivalstva in jugoslovanskih drugih v Trstu ter v Primorju knjige in račune za slučaj zamene kronskih bankovcev v italijanske, in sicer v znesku okrog 22 milijonov lir. Banka je bila na podlagi te ovadbe zatvorjena. Vsa stvar je predmet živahnih diskusij v parlamentu ter se sedaj vsled popolne nepoučenosti o tej stvari pojavljajo razni komentariji, iz katerih se vidi živ interes za to afero. Naše oblasti same so že zahtevale izčrpna pojasnila o tej aferi.«

Kot torej vse kaže, gre za akt maščevanja ne samo od strani odpuščenega uradnika, temveč tudi za akt maščevanja od strani demokratskih mladincov, ki bi se radi maščevali nad Kamenarovičem radi njegovih odkritij o malverzacijah mladincov v svinčeni aferi in pri koroškem in vseučiliškem fondu.

Položaj v Italiji.

Nova de Factova vlada. Ker se je tudi Orlandu izjalovila sestava novega kabineta, je kralj poveril sestavo vlade zopet ministru de Facta. Po kratkem posvetovanju s posameznimi parlamentarnimi skupinami se je de Facto posrešilo sestaviti novo ital. vlado. Nova vlada se ne razlikuje od stare. Politične smernice nove vlade ostanejo neizpremenjene. Pri sestavi vlade je de Facta upošteval kritike o priliki zadnjega glasovanja v parlamentu, ki so izražale

Politične vesti.

Čudno pojmovanje morale!

Demokratski mladinci so s silnim veseljem zagrabili vest o potvorbi kontov v tržaški Jadranski banki z očitno tendenco, da oblatijo pri tem ravnatelja Kamenarovića, misleč, da bodo postali oni čisti, če bodo oblatili tudi druge. Mi ne moremo

še točno presoditi, koliko je resnice na dosedanjih poročilih iz Trsta, mimo pa lahko rečemo, da mladinci nikakor ne bodo oprali svoje umazano lice, če bodo trobili in eventualno tudi dokazali, da so umazani tudi drugi. V tem slučaju so pač umazani oboji!

Gospodarstvo.

POKRAJINSKA OBRATNA

RAZSTAVA V MARIBORU.

(Od 8. do 17. septembra.)

Razstava vinarstva društva v Mariboru. Kakor smo že večkrat omenili na tem mestu, tvori razstava vinarstva društva del pokrajinske obrtne razstave. Radi tega naj vpošlejšje vinarstva pojetja svoje oglase za razstavni katalog — v kolikor se še to ni zgodilo — odboru pokrajinske obrtne razstave oziroma pooblaščenemu oglašilnemu zavodu R. Sušnik, Maribor,

Slovenska ulica 16. Opozarjamo pa vse zainteresirane, da se sprejemajo oglasi za katalog samo še do 1. avgusta. Zato naj nikdo ne zamudi tega roka, ker se pozneje oglasi ne morejo več sprejeti in uvrstiti v katalog.

Nagrada za najlepše okrašeno okno ali balkon. Razstavni odbor naznanja, da bo za časa razstave (od 8. do 17. sept.) hodila po mestu posebna komisija, ogledovat s cvetličami okrašena okna in balkone. Strankam, ki bodo imele najlepše okrašena okna in balkone, se bodo doposlale posebej v to

la na občinstvo tako ogromno, da je spontano vstalo v celem gledališču. Zemlinsky je prenehal dirigirati, člani orkestra so stoji slavili velikega pevca in mu po običaju aplavdirali z lokom po obrnjenem instrumentu. Bohnen sam je moral prenehati in ko se je pozneje od nas poslavljaj, je dejal: »Sam nisem mogel dalje, bil je to najlepši večer mojega življenja.«

Proti koncu sezone je povabil Zemlinsky v Prago še Richarda Straussa ter mu priredil znani Straussov teden.

In zopet ni bila to samo čista umetnost, bila je obenem tudi nekaka sprava na slavnost. Zakaj naslednik Kovarovičev, prof. Ostrel ni bil več tako navdušen za izrecno češki repertoar na češkem Narodnem gledališču in je povabil Straussa, da prisostvuje uprizaritvi njegove »Legende o Jožefu«.

Dopolodne sem se pridružil po temnih hodnikih Narodnega gledališča in generalni skušnji. Orkester je pozdravil s fanfarami slavnega Straussa, povabljen češko občinstvo je aplavdiralo nemškemu mojstru. To je bila oficijelna sprava češke glas, umetnosti z nemškimi. Potem je prišla skušnja.

»Legenda o Jožefu« je Straussovo najslabše delo, ki je najmanj Straussova. Vse se sveti v žarki svetlobi, toda ne greje. Ne greje in ne žga, kakor Strauss sicer. Toda vpliva vendar.

Ko je pisal Strauss »Legendo«, je mislil na visoko kulturo ruskega baleta — napisal pa jo je za Nemce. Z baletno umetnostjo pri Nemcih je pa še vedno težko.

E. GABORIAU:

Zločin v Orcivalu.

»Kaj hočete! Nikogaršnja pot ni posuta s samimi rožami. Kdor trebi človeško družbo gosenic, se spušča v nevarnost, ki bi nam morale pridobiti če že ne ljubezni, pa vsaj spoštovanja naših sodobnikov. Sedem zločincev, najbolj nevarnih, kar jih premore Francija, mi je obljubilo smrt. Zato, ker sem jih izročil pravici, so se zakleli — in ti ljudje umejo držati dano besedo! — da poginem od njihove roke. Kje so ti lopovi, ne vem. Dva sta v kazenskih kolonijah, trije v Brestu na prisilnem delu; ostala dva sem izgubil izpred oči. Kdo ve, ali mi ni sledil kateri izmed njih v ta kraj? Kdo mi je porok, da ne čutim jutri na prvem samotnem ovinku nekaj palcev železa v svojem životu?»

Otožno se je nasmehnil in nadaljeval:

»Hvala Bogu, da se umem čuvati. Kadar sem v službi, sem nezaučen, in ako pazim nase, me ni nikogar strah. Toda časih se človek naveliča opreznosti; so dnevi, ko bi rad brez skrbi zavil okrog vogala, ne da bi se moral bati bodal. Ob takšnih dnevih se spet izpremenim sam vase; operem si ličilo, razkrinkam se in moja osebnost se izluči iz vseh tisočerihih ukan, za katerimi skrivam svoj pravi obraz. Petnajst let sem že v službi policijskega ravateljstva, a niti tam še danes ne poznajo mojega resničnega obličja in prave barve mojih las ...»

Robelot, ki ni dobro sedel v svojem naslanjaču, se je zgenil.

»Le nič ne brcaj,« mu je dejal Lecoq z nenadoma izpremenjenim glasom. »Vstani rajši in nam povej, kaj si delal na vrtu?»

»Oh, ranjeni ste!« je vzkliknil mirovni sodnik, opazivši kri, ki je curljala policijskemu agentu po srcaji.

»Nič hudega, gospod sodnik, samo praska; grdoba je imel pri sebi velik nož, s katerim se je izkušal braniti.«

Mirovni sodnik je vzlic temu hotel videti rano in šele ko je zdravnik spoznal njeno popolno neopasnost, se je obrnil k mazaču.

»Nu, Robelot,« ga je vprašal, »česa ste iskali pri meni?« Malopridnež ni odgovoril.

Pazite se!« je vtrajal oče Plantat. »Vaše molčanje nas potrjuje v misli, da ste prišli z najslabšimi nameni.«

Toda vse prigovarjanje ni moglo zvesti mazača iz njegove trdovratne, plašne molčečnosti.

Tedaj se je oglašil doktor Gendron. Nadejal se je, in po pravici, da gane njegova beseda bivšega služabnika vsaj malce bolj od sodnikove.

»Povej,« ga je vprašal, »kaj si hotel?«

»Padarju,« se je videlo po očeh, kako ga boli govoriti z izpahnjeno celjustjo.

»Krat sem prišel,« je odgovoril, »saj priznam.«

»Krat! ... Kaj si hotel ukrasti?«

»Ne vem.«

»Brez jasnega namena se nihče ne spušča v nevarnost, da ga vtiaknejo v zapor.«

»Nu dobro, hotel sem — — —

A že je premočnil.

»Kaj? Govori! ...«

»Hotel sem vzeti v rastlinjaku nekaj redkih cvetic.«

»Z nožem, kaj ne?« je porogljivo pripomnil gospod Lecoq. In ko ga je mazač ošinil z divjim pogledom, je dodal:

»Nič me tako ne glej, saj veš, da se te ne bojim. In tudi

bedarij nam ne kvasi, ki si tako prekanjen. Ako meniš, da smo neumnejši od tebe, se jako motiš.«

»Hotel sem krasti lonce,« je zajecjal Robelot. »Prodaš sem jih mislil.«

»Beži!« je rekel detektiv in skomignil z rameni, »čenčaj to komu drugemu! Nocoj, prijatelj, so te obrnili kakor staro rokavico. Nehote si izdal skrivnost, ki te preklicano peče na duši; a semkaj si prišel z namenom, da bi jo vzal nazaj. Gotovo si mislil, da gospod Plantat še ni govoril z nikomer. Zato si mu sklenil zamašiti usta na vekomaj.«

Mazač je hotel ugovarjati.

»Molči!« je velel detektiv. »Čemu si imel nož pri sebi?«

Med tem izpraševanjem je oče Plantat nekaj premišljal.

»Kdo ve,« je zamrmral, »kdo ve, ali nisem govoril pre-

zgodaj?«

»Zakaj prežgoda?« se je odzval policijski agent. »Bil sem baš v zadregi, kakšen prijemljiv dokaz naj podam gospodu Dominihu. Evo, razveselimo ga s tem simpatičnim možem; ako ne bo zadovoljen, mora biti hudimanski sitnež.«

»A kaj storimo z lopovom?«

»Gotovo imate v hiši kako luknjo, da ga zapremo vanjo; če treba, ga zvežem.«

»Morda v temnico, tu zraven?« je predlagal mirovni sodnik.

»Je li zanesljiva?«

»Na treh straneh debele stene, na četrti dvojna vrata: evo jih. Drugače ni ne oken ne drugih odprtih.«

»Kakor nalašč!«

Oče Plantat je odklenil temnico, kamor je metal navlako iz svoje knjižnice. Bila je vlažna, zatoхла, tesna in vsa polna knjig, časopisov in starih papirjev.

(Dalje prih.)

MALI
OGLASI

PRODAJA:

PULT IN STELAŽA za špecerijo. Naslov pove upravo lista pod št. 223.

HIŠA z vrtom s 4 stanovalji in električno razsvetljavo, pripravno za preureditev kakoga obrta. Poizve se pri Jože Leskovic, Novi Udmat 108, Moste.

PRODAJ ali zamenjam popolnoma novo izgotovljeno hišo s 4 sobami in kuhinjo, 2 veliki kleti, 1000 m² vrtom v bližini Ljubljane. Stanovanje prosto. Vprašati je v upravi lista.

PSI-FOXTERIJERJI (tudi dobri čuvaji) po ugodni ceni v hotelu »Tivoli«.

FILTER z azebom po ugodni ceni. Naslov v upravi lista.

HIŠA V MARIBORU, 9 sob, 5 kuhinj, 2 kleti, mesarija, klavnic, konjski hlev, svinjski hlev, zelenjadni vrt, vse v dobrem stanu, pripravno za vsako obrt, 10 minut od glavnega trga. Cena 430.000 K. Ivanka Škerbec, Tezno, Ptujška c. 30, Maribor.

VIJOLINA, dobro ohranjena, se ceno proda. Več se poizve pri I. Ciber, Ljubljana, Ambrožev trg 3.

MESANA TRGOVINA s stanovanjem v Mariboru. Vprašati v upravi lista ali v podružnici v Mariboru.

HIŠICA s stanovanjem obstoječim iz 2 sob, kuhinje, shrambe in drugimi pritliklinami, 1 oraj zemlje in sadnim vrtom. Cena 185.000 kron. Stanovanje prosto.

Studenti pri Mariboru, Can-karjeva ulica 7.

HIŠICA z velikim vrtom in sadovnjakom v bližini Maribora. Stanovanje v septembru na razpolago. Cena 80.000 Din. Mesarec, Maribor, Tomšičeva ul. 35.

BRIVEC M. Bukovčan v Celju, Kralj Petrova c. 27, se cenjenu občinstvu priporoča.

GRADIV v Mariboru, 3 orajle parka, primerno za tovarno. En milijon dinarjev.

Posestvo, meblirana vila, 21 orajlov zemljišča, vodna moč in ves inventar. 720 tisoč dinarjev.

Kompleks hiš, preje tovarna v Mariboru, 420.000 dinarjev. Gospodinja z zemljiščem in trgovino brez konkurence. Posestvo, 9 orajlov, lepa hiša, 70.000 dinarjev.

Tozadevna pojasnila daje: pisarna Zagorski v Mariboru, Barvarska ulica 3.

GOSTILNA, enonadstropna hiša v predmestju Maribora, se proda. Dopisli pod: Gostilna, poštnoizšče, Maribor.

KUPI: KUPI SE TRICKI, dobro uporaben. Ponudbe z navedbo cene pod »Tricki« na upravo.

SLUŽBE: MLINARJA, samskega, ki se razume na belo in prosto mletje se sprejme. Prednost imajo oni, ki se razumejo na Sangas-motor. Nastop takoj. Milin Konič, Zagreb, Saverska c. 4, telef. 7-56.

10 KAMNOSEKOV sprejemno v trajno delo proti

dobri plači ali na akord. Ponudbe na: Kamnoseška industrijska družba, Celje.

VAJENEC za mizarstvo obrt se sprejme takoj. Istotam se dobi izgotovljeno pohištvo za delavske družine. Vinko Vipotnik, mizar, Zagorje ob Savi.

POSTNA POMOČNICA se sprejme. Kje, pove uprava lista.

MLADENIČ, močan zdrav, 21 let star, vešč slovenskega in nemškega jezika, se želi izučiti za šoferja. Stroške bi event odslužil. C. ponudbe na A. Šertel, Dobrova 41, p. Mislinje.

DEKLICA, ki ima veselje do trgovine s specerijskim ali mešanim blagom, želi vstopiti kot učenka takoj v pouk. Ponudbe pod »Kranj 151« na upravo lista.

RAZNO:

10.000 K nagrade dotičnemu, ki izsledit vlomilca z ukradenim blagom v trgovini urarja Lovro Stajer, Maribor, Jurčičeva 8.

GOSPODICA išče sobo s kosilom, eventualno tudi brez istega proti dobri plači. Ponudbe pod »Starčiča« na upravo lista.

HARMONIKE, vsakovrstne izdelujem po naročilu in prevzemam popravila v tej stroki. Cene zmene, delo prvovrstno. Se priporoča Josip Jezernik, Kotredž št. 22, p. Zagorje ob Savi.

GALANTERJSKE IZDELKE vseh vrst, škatle pisane, vodne vrče, vrtno škroplilnice in drugo izdeluje solidno po dnevnih cenah ter se priporoča Andrej Rožar, kleparski mojster, Zagorje 95 ob Savi.

KATERA VEČJA TRGOVINA, najrajši na deželi, sprejme v celo oskrbo izredno nadarjenega krepkega 16 letnega učenca, ki je dovršil tri razrede realke. — Naslov v podružnici »Jugoslavije«, Maribor.

DRUŽABNIK s kapitalom od 3 do 10 milijonov kron se išče za veliko trgovsko podjetje v Zagrebu. Državljanstvo in izobrazba postranska stvar. Ponudbe naj se pošljajo na upravo lista pod »Družba«.

LOKAL, precej velik, po možnosti v sredini Ljubljane se išče za takoj ali s 15. septembrom za ureditev moderne delavnice. Ponudbe je poslati na J. Gračan.

POZORI! Zavarujte poljske prideleke proti toči, gozdove proti požarom. Zvišajte zavarovalnino proti požaru in nezgodam. Sklenite živ-

ljenska zavarovanja z enkratnim plačilom. Pojasnila in naročnice prevzame »Jugoslavija« zavarovalna družba. Glavni zastop v Celju, Lava št. 22.

SUKNO

za promenadne in športne obleke v bogati izbiri

A. & E. Skaberne Ljubljana, Mestni trg št. 10.

PARKETNE

deščice

dobavlja in polaga v mestu in na deželi

Anton Bokal, Ljubljana Slomškova ulica šte. 19. Telefon 527.

P. n. gospodinja, šivilja, krojače, čevljarje, in sedlarje opozarjamo, da se dobijo zopet najboljši šivalni stroji

„Gritzner“

v vseh opremljenih materialih predvojni, cene najnižje edino le pri

Josip Petelincu

Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 7.

Pouk v vesenju brezplačen!

Istotam igle, olje, vse nadomestne dele za vse sisteme šivalnih strojev in koles. — Potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje, brivce, sedlarje, toaletno modno blago, srajce, kravate, ščetke, palice.

Galanterija, gumbi, na veliko in malo!

Najnižje cene! Točna postrežba!

CERADE

POKRIVALA NA VAGONE

najboljše kakovosti, takoj v vsaki velikosti in najfinije razpošilja podjetje za tekstilno industrijo in trgovino

MAKSO ŠALGO, OSJEK I

■ ■ Lanena roba, vrče, motovoz. ■ ■

Na veliko.

Telefon: 595. ■ Brzojav: Maksalgo, Osijek.

Kupim

ženske lase

po najvišjih dnevnih cenah.

ŠTEPAN STRMOLI, Ljubljana, Pod Tranto 1.

MODELE ČEVLEJ v celih serijskih iz lepenke, po modernih kopitnih oblikah ali ameriških oblikah izrezane, dobavljajo za tvornice obuvala in čevljarje. Apartne, elegantne oblike. Velikanska izbira novitet za vsako sezono.

ZGORNJE DELE izdelujem iz od naročnika mi doposlanih materiala prvovrstno, hitro in poceni. Posebna delazmožnost v montiranju zgornjih delov za TOVARNE OBUVALA, nakup, reparatura in prodaja ČEVLJARSKIH STROJEV.

Zahtevajte prospekte od RALPH F. RICHTER, Subotica VI.

POUČEVANJE v vseh strokah moderne, mehanske izdelave obuvala. ZAHTEVAJTE PROSPEKTE!

RAZGLAS!

Krovni mojster Fran Fujan, Ljubljana, Illo-vica šte. 48 ob Dolenjski cesti :: izvršuje vsakovrstna nova krovska dela s koranitom, eternitom, skalco, opeko, lepenko in lesnim cementom itd. Istotako sprejema popravila raznih starih streh. — Na zahtevo tudi zalaga z zgoraj navedenim blagom. — Delo preiskušeno, solidno in po najnižjih dnevnih cenah. ::

Dobro

izvežbane čevljarске pomočnike

za civilno delo sprejme »TVORNA ČEVLJARSKA ZADRUGA v Ptuj« za stalno. Plača od komada po dogovoru in očitni del. Za stanovanje je deloma preskrbljeno. Ponudbe in vprašanja na naslov tvrdke.

Zahvala.

Ob prerani in prebriski izgubi našega nadvse ljubljenega nenadomesnega soproga, očeta oziroma tasta in starega očeta

drja. Josipa Furlana

nam je došlo od vseh strani toliko dokazov prisrčnega in iskrenega sočalja, da nam manjka izraza zahvale zanje in za uleho, s katero so nam lajšali našo neizmerno bol.

Vsem, ki so se nas spomnili v teh najtežjih urah, darovali krasno cvetje oz. spremili blagega pokojnika na njegovi poslednji poti, osebno č. gg. duhovnikom vrhniške dekanije, g. pokr. namestniku min. Ivanu Hribarju, odvetniški zbornici ljubljanski, g. dir. dr. B. Senekoviču za mesino občino ljubljansko, gg. zastopnikom ljubljanskih sodišč, okrajnega glavarstva, Zveze industrijcev, Društva slovenskih sodnikov, Društva odvetniških kandidatov, požarni brambi na Vrhniki itd. se zahvaljujemo najiskrenejše iz dna srca.

Na Mirkah, dne 1. avgusta 1922.

Zalujoči ostali.

Svarilo.

Društvo krovskih mojstrov za Slovenijo s sedežem v Ljubljani opozarja vse cenjene hišne posestnike, gospodarje, njih namestnike itd. da ne dajo pokrivati in popravljati svojih streh na poslopih raznim elementom in krpicarjem, kakor se je to v večji meri dogajalo dosedaj.

Taki ljudje strehe tako pokvarijo, da jih še strokovnjaki za njih popraviti ne morejo. Tudi boje odslej dalo društvo take nekoncesionirane kvaritelje streh za vsak slučaj policijsko zasledovati ter jim takoj na mestu ustaviti delo.

V Ljubljani, dne 25. 7. 1922.

J. Kriznar, Gril, predsednik, tajnik.

AUTO

Bencin. — Pneumatika.

Olje. — Vsa popravila.

■ Mast. — In vožnje. ■

Le prvovrstno blago in delo po solid. cenah nudi

Jugo-Auto d. o. o. z. v Ljubljani.

Prodajalec

le prvovrstna moč, manufakturst, zmožen slovenskega in nemškega jezika in aranžirati izložbe, se pod ugodnimi pogoji takoj sprejme. Ponudbe pod »Poštni predal 34. Maribor«.

Zavod za impregniranje
lesa d. d. v Ljubljani

sprejema vsa naročila za impregniranje železniških pragov in drugih lesnih izdelkov. Točna izvršitev. Cene ugodne. Pisarna: Dunajska cesta 38/1.

Razpis.

Občina MOSTE pri Ljubljani razpisuje nabavo bakrene žice, izolatorjev z kljukami in drogov za napeljava električnega daljnovoda za tuk. občino in sicer:

317 kg žice 15 mm prereza
500 kg žice 25 oz. 26 mm prereza
26 kg žice 35 mm prereza
60 kg žice 45 mm prereza dalje
400 izolatorjev a 12 cm in
200 izolatorjev a 9 do 10 cm z kljukami ter
200—220 drogov kostanjevih ali borovih a 7 m in 20 drogov a 9 m dolžine in na tankem koncu najmenj 14 cm debelosti.

Ob enem se razpisuje tudi vsa naprava celokupnega daljnovoda. Interesenti morajo biti koncesionirani.

Tozadevne ške so naupogled v obč. pisarni. Ponudbe je vlagati najkasneje do vštelega 8. avgusta 1922 pri podpisnem uradu.

Županstvo občine Moste, 1. avgusta 1922.

Glavni in odgovorni urednik Zorko Fakin.

Izdaja »Jugoslav. novinsko d. d.«

Tiska »Zvezna tiskarna« v Ljubljani